

SÖKANDE

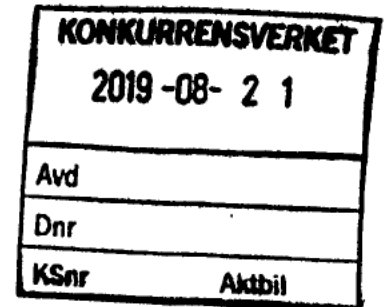
Skorstensfejarmästarna Syd AB, 556511-9541
Honnörsgatan 12
352 36 Växjö

MOTPARTER

1. Höglandets Räddningstjänstförbund
571 80 Nässjö

Ombud för 1: Advokaten Siv Ann Andermyr
Andermyr Advokat AB
Box 70396
107 24 Stockholm

2. Smålandssotaren AB, 556383-3481
Smålandssotaren AB, Micael Hvirf,
Brädgårdsgatan 9
576 33 Sävsjö

SAKEN

Överprövning av en upphandling enligt lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner, LUK

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse skett genom ny anbudsprövning, varvid anbudet från Smålandssotaren ska förkastas.

BAKGRUND

Höglandets Räddningstjänstförbund (förbundet) har inlett ett upphandlingsförfarande för tilldelning av tjänstekoncession som benämns ”Skorstensfejartjänster” (dnr: 2018-207). Genom tilldelningsbeslut har annan leverantör än Skorstensfejarmästarna Syd AB (bolaget) antagits. Bolaget har ansökt om överprövning.

Koncessionsdokumenten

Upphandlingsföremålet

Upphandlingen omfattar lagstadgad rengöring/sotning inom förbundets medlemskommuner, vilket i dagsläget omfattar Nässjö och Vetlanda kommuner. Därvid undantas dock fastigheter där fastighetsägaren medgivits att utföra, eller låtit någon annan utföra rengöringen/sotningen på den egna fastigheten. Fastighetsägaren kan nämligen välja annan godkänd leverantör för sotning, eller välja att själv skaffa kompetensen och ett godkännande för att utföra arbetet själv. Vidare bör observeras att upphandlingen inte omfattar brandskyddskontroll, eftersom sådan kontroll utförs i egen regi. Leverantören svarar för fakturering samt uppbörd och indrivning av avgifter som fastighets- eller nyttjanderättshavare är skyldig att erlägga enligt gällande taxa. Ramavtal kommer att tecknas med en leverantör, varför anbud måste lämnas på hela upphandlingsföremålet. Avtalstiden är fyra år med möjlighet till maximalt ett års förlängning.

Anbudens innehåll och utformning

Anbudet ska vara skrivet på svenska och följa koncessionsdokumentens utformning. Det ska vara prissatt i svenska kronor och exklusive mervärdesskatt. Anbudet ska innehålla efterfrågade ifyllda formulär och vara inlämnat av behörig person. Varken alternativa anbud eller reservationer accepteras.

För att bli kvalificerad till anbudsprövningens utvärderingsdel ska alla krav i bilagan "Svarsbilaga Skakrav" (kravbilagan) vara uppfyllda. Varje kryssruta "Ja" måste fyllas i. I de fall textsvar efterfrågas ska kommentarsfältet vara ifyllt med efterfrågad information, alternativt med hänvisning till bilaga. Ifall krav ställts på att bilaga ska inlämnas ska denna bifogas anbudet. Vidare ska prisfrågan i bilagan "Svarsbilaga Utvärdering" (prisbilagan) prissättas.

Obligatoriska krav

Teknisk och yrkesmässig kapacitet

Leverantören ska ha den tekniska förmåga och yrkesmässiga kapacitet som krävs för koncessionens fullgörande samt ha erforderliga personal- och tekniska resurser för att uppfylla de krav som ställs för utförande av uppdrag enligt koncessionsdokumenten.

Leverantören ska lämna en kortfattad företagspresentation som styrker dennes förmåga att fullgöra uppdraget. Presentationen kan t.ex. innehålla följande uppgifter:

- Antal år som företaget haft verksamhet
- Var företaget är etablerat
- Organisation
- Antal anställda
- Uppgift om vilka olika kompetenser/yrkeskategorier som finns inom företaget

Nystartade företag kan istället ange tidigare erfarenhet för ägarna eller anställda hos leverantören och ska då ange uppgifter liknande de som anges ovan från tidigare anställningar. Ifall leverantören avser att använda sig av underleverantörer, som kommer utföra delar av tjänsten, ska detta anges i företagspresentationen. De begärda uppgifterna kan lämnas direkt i aktuell svarsruta. Det är också möjligt att i svarsrutan hänvisa till en bilaga där efterfrågad information framgår.

Referenser

Leverantören ska ha kunskap och erfarenhet av liknande uppdrag. Minst två referenser på relevanta uppdrag som leverantören haft/har under de senaste tre åren ska här anges. Om leverantören varit leverantör till berörda kommuner under de senaste tre åren ska detta uppdrag vara en av referenserna. För respektive referensuppdrag bör följande uppgifter lämnas:

- Kortfattad beskrivning av uppdraget
- Uppdragets tidsperiod
- Kontaktperson och kontaktuppgifter

Nystartade företag kan istället ange referenser för tidigare erfarenhet för ägarna eller anställda hos leverantören och ska då ange uppgifter liknande de ovan angivna avseende uppdrag som utförts inom ramen för tidigare anställningar.

Förbundet kommer att kontakta angivna referenser. Om någon av referenserna bedömer uppdraget inte utförts på ett godkänt sätt kan anbudet komma att förkastas. De begärda uppgifterna kan lämnas direkt i aktuell svarsruta. Det är också möjligt att i svarsrutan hänvisa till en bilaga där efterfrågad information framgår.

Metod för kvalitetssäkring

Leverantören ska bedriva systematiskt kvalitetsarbete och arbeta efter någon form av kvalitetsledningssystem som minst omfattar nedanstående:

- Rutin som säkerställer att kraven i upphandlingen är kommunicerade till berörda personer inom leverantörens organisation samt eventuella underentreprenörer.
- Rutin för hantering av avvikelser, reklamationer och andra klagomål.
- Rutin för att identifiera orsaker till avvikelser, reklamationer och andra klagomål samt rutin för korrigerande åtgärder.

Certifikat avseende kvalitetsledningssystem eller redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet enligt punkterna ovan kan komma att begäras in och ska på begäran tillhandahållas inom fem arbetsdagar. I anbudet ska leverantören bekräfta att kravet uppfylls.

Anbudsprövningen

Vid anbudsprövningen kommer det kvalificerade anbud att antas som är ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn till pris.

Tilldelningsbeslutet

Av tilldelningsbeslutet med tillhörande handlingar framgår bl.a. följande. Två leverantörer har lämnat anbud och båda anbuden har ansetts kvalificerade. Anbudet från Smålandssotaren AB (Smålandssotaren) antogs som det kvalificerade anbud som ansågs ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn till pris. Bolagets anbud kom på andra plats vid anbudsutvärderingen.

YRKANDEN

Bolaget yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse skett genom ny anbudsprövning, varvid anbudet från Smålandssotaren ska förkastas. I andra hand yrkar bolaget att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om.

Förbundet anser att ansökan ska avslås.

Smålandssotaren anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget

Inställning

Smålandssotarens anbud uppfyller inte de obligatoriska kraven avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet, referenser och metod för kvalitetssäkring. Anbudet skulle därmed rätteligen ha förkastats. Bolaget, vars anbud kom på andra plats vid anbudsutvärderingen, har lidit eller kan komma att lida skada i LUK:s mening.

Utveckling av ansökan

Smålandssotaren bildades den 1 januari 1990 och kan därmed inte anses utgöra ett nystartat företag och ska därför inte bedömas enligt föreskrifterna om sådana företag. Därvid bör beaktas att föreskrifterna i koncessionsdokumenten talar om nystartade företag och inte nystartade verksamheter. För det fall den senare innebörden varit avsedd borde föreskrifterna ha utformats på ett annat sätt.

I nuläget är Smålandssotaren ett bolag med två anställda som inte bedrivit sotningsverksamhet i egen regi på tre år och sju månader. Det är således uppenbart att Smålandssotaren vid anbudslämnandet inte hade tillräcklig egen kapacitet för att fullgöra koncessionen. Smålandssotaren har visserligen uppgett att det finns ett flertal förfrågningar om anställning. Detta är dock endast en spekulativ uppgift och inte något som kunnat beaktas vid anbudsprövningens kvalificeringsdel. Smålandssotaren har inte heller angett någon underleverantör för koncessionen.

Då Smålandssotaren inte bedrivit sotningsverksamhet i egen regi på tre år och sju månader har det omöjligt kunnat lämna referenser avseende uppdrag som Smålandssotaren haft/har under de senaste tre åren. Av samma skäl har det funnits skäl att anta att Smålandssotaren inte bedriver något systematiskt kvalitetsarbete och inte heller att Smålandssotaren skulle ha något färdigutvecklat kvalitetssystem.

Avseende vad förbundet anför angående referenser kan konstateras att förbundet blandar ihop Smålandssotaren med Växjö Sotningsdistrikt AB. Det är Växjö Sotningsdistrikt AB som innehaft entreprenadavtalen i Alvesta och Sävsjö. I Växjö har [REDACTED] visserligen tecknat avtalet personligen, men har sedan uppdragets start överlåtit driften på Växjö Sotningsdistrikt AB. Referenserna gäller således Växjö Sotningsdistrikt AB och [REDACTED] [REDACTED] koppling till detta företag har sedan juli 2015 varit sporadisk. För

övrigt är det [REDACTED] som är sotarmästare i Alvesta kommun och [REDACTED] i Sävsjö kommun. [REDACTED] är endast minoritetsägare och styrelseledamot i Växjö Sotningsdistrikt AB och har således inget med den dagliga driften att göra.

Vad gäller kvalitetsledningssystem kan konstateras att långvarig erfarenhet som sotare inte kan likställas med goda kunskaper avseende utformning av kvalitetsledningssystem. Det finns ingen som helst koppling mellan dessa två saker. Däremot borde det finnas all anledning att misstänka att ett företag utan verksamhet inte har ett färdigt ledningssystem att presentera.

Sammantaget kan Smålandssotaren i sitt anbud inte anses ha redovisat mer än ett tomt skal utan verksamhet, organisation eller kompetenser. Den enda tillgång som uppvisas är ägarens, låt vara gedigna, yrkeserfarenhet. I företagspresentationen saknas information om anställdas yrkeskompetens, administrativ organisation, kundtjänst, förmåga att fullgöra skyldigheter mot fastighetsägare, arbetsmiljökrav, GDPR och IT-verksamhet.

Förbundet

Inställning

Anbudet från Smålandssotaren uppfyller, genom [REDACTED] upphandlingens obligatoriska krav och anbudsprövningen är således korrekt utförd. Det finns därför inte skäl att besluta om ett ingripande med stöd av LUK.

Utveckling av förbundets inställning

Då Smålandssotaren inte bedrev sotningsverksamhet vid tiden för anbudets ingivande, har det funnits skäl att betrakta Smålandssotaren som ett nystartat företag. Vid bedömningen om anbudsgivaren är ett nystartat företag eller inte saknar det betydelse om den nystartade verksamheten påbörjas i ett ny-

bildat aktiebolag eller om ett äldre aktiebolag används. Det är naturligt för en sotarmästare att driva sotningsverksamhet i olika bolag för olika kommuner i syfte att renodla verksamheterna. För att detta ska vara möjligt så måste en sotarmästare kunna inge anbud där leverantören är endera; ett bolag med pågående sotningsverksamhet, ett nybildat bolag eller ett äldre bolag med för tillfället annan inriktning. Uppdraget att vara sotarmästare är av tradition ett personligt uppdrag och det viktigaste är att sotarmästaren kan intyga att han är kapabel att driva sotningsverksamhet genom eget bolag. Detta har Smålandssotarens [REDACTED] intygat. Smålandssotarens kapacitet att fullgöra uppdraget ska därför inte bedömas inte utifrån den juridiska personens förhållanden utan utifrån den kompetens [REDACTED] besitter.

Förbundet har inte uppställt krav på att anbudsgivaren ska ha en pågående verksamhet eller visst antal anställda. Det är för övrigt inte rimligt att kräva att en ny verksamhet påbörjas innan tilldelningsbeslutet vunnit laga kraft. Förbundet har med hänsyn till tidigare erfarenheter gjort den helhetsbedömningen att [REDACTED] har kapacitet att nystarta sotningsverksamhet genom Smålandssotaren. Bolaget förefaller inte heller vara av uppfattningen att [REDACTED] skulle sakna den förmågan, utan de invändningar som görs är endast av formell karaktär.

Eftersom Smålandssotaren inte bedrivit sotningsverksamhet under de senaste tre åren, så har referenser godtagits för [REDACTED]. Han har angett två relevanta referenser från sin verksamhet som sotare i Växjö Sotningsdistrikt AB gällande Växjö och Alvesta kommuner (sedan 2005 / 2006), samt Sävsjö kommun (sedan 2011).

I sitt anbud har Smålandssotaren angett att kravet avseende kvalitetsledningssystem uppfylls och att det systematiska kvalitetsarbetet kan redovisas inom fem arbetsdagar. Förbundet har inte haft någon anledning att tro att

██████████ med sin omfattande erfarenhet, inte skulle klara av att förete en sådan redovisning.

Smålandssotaren

Inställning

Det har inte funnits skäl att förkasta Smålandssotarens anbud och det finns således inte skäl att besluta om ett ingripande med stöd av LUK.

Utveckling av Smålandssotarens inställning

Smålandssotaren AB bedriver omfattande konsultverksamhet inom skorstensfejeriverksamhet-, ventilationsområdet samt brandskyddskontroller, vilket framgår av avlämnade årsredovisningar. Påståendet att Smålandssotaren AB är ett tomt skal utan verksamhet, organisation och kompetenser är helt felaktigt. Smålandssotaren AB har kapacitet och kompetens att fullgöra uppdraget. Avtalet med Växjö kommun är tecknat 1991-01-01 med ██████████ / Smålandssotaren AB (556383-3481) som ansvarig för verksamheten, vilket innebär en betydande arbetsinsats. Avtalet gäller till och med 2024-03-31. Att betrakta ██████████ arbetsinsats i den dagliga driften som obetydlig är felaktigt.

Lämnade referenser avser pågående avtal i Växjö kommun enligt ovan, samt avtal med Sävsjö kommun gällande till och med 2016-12-31. Referenserna är inom en treårsperiod. Kvalitetsledningssystem kan tillhandahållas inom fem arbetsdagar.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

I 4 kap. 1–3 §§ LUK anges följande. Upphandlande myndigheter och enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet. En upphandling får inte utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt. En upphandlande myndighet eller enhet bör beakta miljöhänsyn, sociala och arbetsrättsliga hänsyn vid upphandling av koncessioner om upphandlingens art motiverar detta (Avseende upphandlingar enligt reglerna för upphandling av koncessioner under tröskelvärdet och upphandling av koncessioner som avser tjänster enligt bilaga 3 anges motsvarande i 15 kap. 2–4 §§ LUK, förvaltningsrättens anm.).

Enligt 16 kap. 4 § LUK anges följande. Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet eller enhet och en leverantör.

Av 16 kap. 6 § LUK följer att om den upphandlande myndigheten eller enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstateras att det i mål om ingripande enligt LUK som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Frågan i målet är om förbundet har brutit mot LUK genom att i strid med koncessionsdokumenten och reglerna i LUK bedöma Smålandssotaren som ett nystartat företag, godkänna Smålandssotarens anbud såsom uppfyllandes samtliga krav och därmed kvalificera anbudet för anbudsprövningens utvärderingsfas.

Nystartat företag eller inte

Koncessionsdokumenten innehåller inte någon definition av begreppet nystartat företag. Uttryckets innebörd får därför tolkas utifrån allmänt språkbruk och vad som framstår som ändamålsenligt och funktionellt i den kontext där det använts. Därvid är det datum då en juridisk person bildades inte ensamt avgörande. Ett äldre, men s.a.s. tomt, bolag (t.ex. ett äldre s.k. lagerbolag) som förvärvas för att bedriva en ny verksamhet skulle mycket väl kunna betraktas som ett nystartat företag. En enskild näringsidkare som överför verksamheten till ett helägt aktiebolag skulle däremot inte betraktas som ett nystartat företag enbart för att aktiebolaget är nybildat. Detsamma gäller ett befintligt aktiebolag som bildar ett eller flera nya aktiebolag (dotterbolag) och på så sätt delar upp den verksamhet som tidigare bedrivits inom ramen för en och samma juridiska person. Motsatt tolkning skulle innebära att koncessionsdokumentens föreskrifter enkelt skulle kunna kringgås genom vad som närmast kan betecknas som interna organisationsförändringar.

Mot bakgrund av utredningen i målet kan konstateras att Smålandssotaren varit registrerat som bolag sedan år 1990 och att det tidigare bedrivit skorstensfejeriverksamhet såväl i egen regi som genom helägda dotterbolag. Såvitt framgår har Smålandssotaren dock inte bedrivit skorstensfejeriverksamhet under de tre senaste åren, varken i egen regi eller genom koncernföretag. Istället har Smålandssotaren bedrivit konsultverksamhet inom skorstensfejeriverksamhet-, ventilationsområdet samt brandskyddskontroller. Vidare har Smålandssotarens ägare varit aktiv i skorstensfejeriverksamhet i bl.a. bolaget Växjö Sotningsdistrikt AB, där bolaget äger åtta procent av aktierna och där Smålandssotarens ägare är styrelseledamot.

Med beaktande av den näringsverksamhet som bedrivits hos Smålandssotaren och dess tidigare helägda dotterbolag kan Smålandssotaren inte anses nystartat enbart utifrån det förhållandet att Smålandssotaren inte bedrivit just skorstensfejeriverksamhet under de tre senaste åren. Istället medför den bedrivna verksamheten att det inte kan anses förenligt med koncessionsdokumenten att betrakta Smålandssotaren som ett nystartat företag. Frågan om Smålandssotarens anbud uppfyller samtliga krav i upphandlingen ska därför bedömas utan tillämpning av de föreskrifter som endast gäller för nystartade företag.

Kravuppfyllelse

Eftersom Smålandssotaren enligt bedömningen närmast ovan inte är nystartat kan Smålandssotaren inte tillgodoräkna sig de lämnade referenserna som avser dess ägares personliga erfarenhet, dels som anställd i annat bolag (Växjö Sotningsdistrikt AB), dels inom ramen för avtal som samme ägare ingått personligen med Växjö kommun. Smålandssotarens anbud uppfyller därmed inte koncessionsdokumentens obligatoriska krav och skulle därför rätteligen ha förkastats.

Slutsatser och val av åtgärd

Bolaget har förmått göra sannolikt att förbundet brutit mot LUK genom att anta anbudet från Smålandssotaren trots att detta anbud inte uppfyller samtliga krav. Då bolagets anbud kom på andra plats vid anbudsprövningens utvärderingsdel har bolaget även förmått göra sannolikt att felet i upphandlingen medför att bolaget lider eller kan komma att lida skada i LUK:s mening. Då felet i upphandlingen inte är hänförligt till den konkurrensuppsökande fasen är rättelse en tillräckligt ingripande åtgärd. Det finns därför skäl att förordna att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse skett genom ny anbudsprövning, varvid anbudet från Smålandssotaren ska förkastas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-05).

Kjell Hammarborg

Rådmannen Kjell Hammarborg har avgjort målet. Föredragande jurist har varit Ulf Nordberg.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

